

CEP-KLUMMEN:

EU's ny menneskerettighedskommissær

For at sikre sig 5 år mere som formand for EU Kommissionen har Barroso haft travlt. Noget af det Barosso gav særligt den liberale gruppe i Europa-parlamentet løfte om, var at opprioritere borgerrettighedsområdet og udnævne en kommissær til alene at tage sig af dette i sin opgave-portefølje.

Af Marlene Wind, professor og leder af Center for Europæisk Politik.

Spørgsmålet om sikringen af borgernes fundamentale rettigheder har været længe undervejs i EU systemet. Mange har spurgt sig selv, hvordan EU's kompetencer har kunnet vokse uden, at borgernes rettigheder samtidig blev beskyttet på et niveau, der modsvarer det, der findes i de nationale grundlove? Med Lissabon-traktaten – som irerne stemte ja til d. 2 oktober – er en sådan sikring på vej.

Siden EU's ledere godkendte Charteret om grundlæggende rettigheder i 2000 som *politisk dokument*, har det sorteret under justitskommissæren. Flere har imidlertid pointeret, at beskyttelsen af borgernes fundamentale rettigheder er alt for vigtigt til at blive overladt til en justitskommissær, som måske i disse år – i terror og kriminalitetsbekæmpelsens navn – vil være mere optaget af at indskrænke end beskytte borgernes rettigheder.

Barroso har derfor taget konsekvensen og oprettet en særskilt post på menneskerettighedsområdet. Det interessante er nu, hvad en EU-kommissær for grundlæggende rettigheder skal beskæftige sig med? Såvel den nye kommissær som grundrettighedsagenturet i Wien (som blev oprettet i 2007) vil sandsynligvis interessere sig for alt lige fra spørgsmål om databeskyttelse til migrantrettigheder. Andre emner kunne være, hvordan medlemslandene behandler deres asylansøgere, minoritetsgrupper i al almindelighed, men også spørgsmål om ligebehandling og antidiskrimination, som hidtil har henhørt under reguleringen af det indre marked.

Når (eller hvis) Lissabon-traktaten ratificeres, vil EU samtidig kunne handle med stor fornyet kraft på områder som inddæmning af kriminelle netværk, terrorbekæmpelse, asyl og immigrationspolitik, menneskehandel osv. Europa Domstolen vil få kompetence på alle disse nye områder, og beskyttelsen af borgernes grundlæggende rettigheder vil derfor også her komme i stigende fokus. Det gør måske ikke så meget for Danmark, der jo har et retsforbehold, men i det øjeblik det fjernes (eller laves om), vil vores behandling af alt fra databeskyttelse over asylansøgere til minoritetsgrupper blive noget EU systemet (herunder Domstolen) kan (og bør) have en kvalificeret mening om. Desuden har vi som bekendt ikke en undtagelse for Charteret om grundlæggende rettigheder, som også vil kunne bruges som løftestang af Domstolen indenfor stort set alle EU relaterede områder. Der er naturligvis intet problem, så længe vi lever op til Charteret.

Men vi må nok se i øjnene, at der kan opstå konflikter, og at en ny menneskerettighedskommissær i stigende grad vil kigge os over skuldrende og komme med kommentarer og henstillinger. Mens visse i det danske establishment sikkert vil misbillige netop denne sidste del af pakken, så er den overvejende holdning i medlemslandene, at en menneskerettighedskommissær skal hilses velkommen.

For at læse artiklen i sin fulde længde klik [her](#).

CEP-klummen skrives på skift af forskerne tilknyttet Center for Europæisk Politik.